

València, 30 de maig de 2024

El CSIC celebra la primera edició dels seus premis de transferència i empenedoria

- Els premis reconeixen la labor de transferència i l'afany empenedor del personal investigador de la institució, amb les categories de Transferència de tecnologia, Transferència de coneixement, Empenedoria i Trajectòria del centre del CSIC en transferència
- José María Lagarón i Gloria Sánchez, de l'Institut d'Agroquímica i Tecnologia d'Aliments (IATA-CSIC), han sigut premiats pels seus treballs enfront de la COVID-19. L'Institut de Tecnologia Química (ITQ, CSIC-UPV) obté el premi per la seua trajectòria innovadora

El director del ITQ, José Manuel Serra (en el centre), arreplega el premi a la trajectòria d'un centre del CSIC en transferència. Crèdits: CSIC.

El Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) ha entregat els I Premis CSIC de Transferència i Empenedoria aquest dijous, 30 de maig, en la seua seu central. Els guardons tenen com a objectiu valorar i visibilitzar les activitats de transferència i empenedoria que desenvolupen el personal investigador de la institució i els centres i instituts del CSIC, així com fomentar la cultura empenedora, reconeixent i donant visibilitat als seus assoliments científics i tecnològics. José María Lagarón i Gloria Sánchez, de l'Institut d'Agroquímica i Tecnologia d'Aliments (IATA), han sigut premiats per desenvolupar màscares enfront de la COVID-19 i per la tecnologia per a detectar el SARS-CoV-2 i les seues variants en aigües residuals, respectivament. L'Institut de Tecnologia Química (ITQ, CSIC-UPV) ha rebut el premi per la seua trajectòria.

Els premis del CSIC, organisme dependent del Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats (MICIU), es divideixen en quatre modalitats: Transferència de tecnologia, centrada en aquells projectes que hagen sigut comercialitzats, mitjançant acords de llicència i/o de col·laboració; Transferència de coneixement, centrada en activitats de transferència de coneixement dutes a terme per una persona o grup d'investigació dirigides a aconseguir un impacte social; i Emprenedoria i Trajectòria del centre del CSIC en transferència. Les tres primeres modalitats compten amb categoria general i categoria novella.

L'acte ha estat inaugurat per la presidenta del CSIC, **Eloísa del Pino**, que ha destacat l'aposta que està duent a terme la major institució científica pública espanyola per a la col·laboració entre administracions públiques i empreses privades per a la transferència de coneixement i tecnologies en benefici de la societat. "Un exemple d'això és la creació de la nova Vicepresidència d'Innovació i Transferència, impulsora dels guardons entregats hui", ha comentat la presidenta del CSIC.

La investigadora **María del Carmen Martínez Rodríguez**, de la Missió Biològica de Galicia (MBG-CSIC) i guanyadora del premi a la Emprenedoria, ha pronunciat unes paraules en nom dels guanyadors. L'acte ha comptat també amb la presència d'**Ana Castro**, vicepresidenta d'Innovació i Transferència del CSIC; i la clausura ha quedat en mans d'**Elisa Rivera**, directora General de Planificació, Coordinació i Transferència de Coneixement del MICIU.

Mascaretes i la geometria del cristal·lí

En la categoria general del premi Transferència de tecnologia s'ha premiat la candidatura *Materials de filtració basats en nanofibras contra la COVID-19*, representada per **José María Lagarón Cabello**, de l'Institut d'Agroquímica i Tecnologia d'Aliments (IATA-CSIC). La tecnologia, que s'ha desenvolupat conjuntament pel CSIC i el seu *spin-off* Bioinicia, ha permès fabricar màscares més duradores, reutilitzables (es poden desinfectar) i sostenibles, ja que utilitzen menys materials en la seua fabricació i són biodegradables.

Per part seua, en la categoria novella, el jurat ha destacat la candidatura Geometria personalitzada del cristal·lí per a millorar les operacions de cataractes i presbícia, presentada per **Eduardo Martínez Enríquez**, de l'Institut d'Òptica (IO-CSIC). Aquesta tecnologia permet la construcció d'un model de cristal·lí personalitzat per a cada pacient utilitzant tècniques d'imatge òptiques, la qual cosa possibilita seleccionar la lent intraocular idònia per a cada cas i millorar així els resultats de la cirurgia, la qual cosa no era possible fins al moment.

Aigües residuals i un atlas del canvi climàtic

En Transferència de coneixement, la candidatura liderada per **Gloria Sánchez Moragas** del IATA-CSIC, ha sigut premiada pel seu treball en el desenvolupament de protocols de detecció de SARS-CoV-2 i les seues variants en aigües residuals com a eina epidemiològica per al seguiment de la pandèmia i la detecció precoç. El sistema és capaç d'anticipar diversos dies respecte a les dades clíniques la detecció de la circulació del virus en les poblacions analitzades, oferint una alerta primerenca per a la identificació de perills biològics i el seu correcte monitoratge.

A l'equip liderat per **José Manuel Gutiérrez Llorente**, de l'Institut de Física de Cantàbria (IFCA, CSIC-UNICAN), se l'ha reconegut pel desenvolupament d'un atlas interactiu que mostra els efectes del canvi climàtic a nivell regional. Aquest atlas és un producte oficial (el primer producte interactiu) que s'ha inclòs en l'últim informe del Panell Intergovernamental sobre el Canvi Climàtic (IPCC), i permet processar grans volums d'informació, amb capacitat per a integrar i visualitzar de manera accessible dades climàtiques complexes.

Rosa Narcea i SureVision

En la categoria d'Emprenedoria s'han premiat idees de negoci, incloent les que han generat empreses basades en coneixement. L'equip, representat per **María del Carmen Martínez Rodríguez**, de la MBG-CSIC, ha sigut premiat per recuperar i protegir la Rosa

Narcea, una varietat vegetal que ha sigut el punt de partida per a la creació d'una empresa de base tecnològica del CSIC, Aromes del Narcea. La rosa es cultiva a la vall del riu Cibeia, a Cangas del Narcea (Astúries), i contribueix a una agricultura sostenible i respectuosa amb el medi ambient, alhora que impulsa un nou paisatge d'alt valor estètic i el seu atractiu turístic. Entre els aspectes nous, el jurat ha valorat que és la primera vegada que a Espanya s'empra una rosa com a recurs agrari per a la indústria del perfum.

Víctor Rodríguez López, del (IO-CSIC), ha sigut reconegut en la categoria novella amb la seua candidatura SureVision, un nou instrument oftàlmic de mesura que permet obtindre la prescripció visual de manera més eficient que el mètode tradicional, ja que és cinc vegades més ràpida i dues vegades més precisa. Amb aquesta tecnologia es pot obtindre la graduació del pacient en tan sols dos minuts, millorant la seua experiència i reduint la seua fatiga, i al seu torn, optimitzant els recursos humans i econòmics.

L'Institut de Tecnologia Química

La darrera modalitat premia la trajectòria d'un centre o institut del CSIC, tenint en compte les seues activitats de transferència. En aquesta ocasió ha sigut guardonat l'Institut de Tecnologia Química (ITQ, CSIC-UPV) i el seu director, **José Manuel Serra Alfaro**, ha recollit el premi. Des dels seus inicis, en 1990, el ITQ ha apostat per l'excel·lència, tant en la generació de coneixement científic com en la formació d'investigadors, fent un especial èmfasi en la innovació a través de la transferència dels resultats generats al teixit industrial. L'institut ha aconseguit situar-se com un centre de referència a nivell mundial en el camp de la química i la tecnologia química gràcies al treball col·laboratiu i transversal dels seus 42 investigadors sènior i 20 postdoctorals.